

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.416/2018/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
. Rózsavölgyi Bálint előadó bíró
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:
. Nádas György ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:
. Nemes Imre ügyvéd

A per tárgya: azonnali hatályú felmondás jogellenessége és
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.238/2018/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.212/2017/20.

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.238/2018/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 38.000 (harmincnyolcezer) forint és 10.260 (tízezer-kétszázhatvan) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás során meg nem fizetett 378.000 (háromszázhetvennyolcezer) forint illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2014. február 24-től létesített határozatlan időtartamú munkaviszonyt az alperessel, havi bruttó távolléti díja 315.000 forint volt.
- [2] 2014. november 1-jétől az alperes a felperest L.+ terepi asszisztens munkakörben foglalkoztatta, kötelessége volt a L. pályázathoz kapcsolódó terepi munkákat irányítani, felügyelni, azok megfelelő kivitelezését biztosítani, a pályázat működési területén dolgozó gulyások munkáját és a legeltetést ellenőrizni a pályázati célok elérése érdekében.
- [3] 2016. november 1-jén hatályba lépett alperesnél a Leltározási és Leltárkészítési Szabályzat (a továbbiakban: Szabályzat), amelyre tekintettel az alperes ügyvezetője 2016. november 25-én utasítást adott ki a 2016. évi leltárra vonatkozóan. Ebben előírta, hogy a felperes által vezetett bizottságnak az alperes kecskési és darassai telepén fellelhető takarmányok leltározását 2016. november 30. és 2016. december 1. között kell elvégeznie, nyilvántartástól független felvétellel.
- [4] Az előző utasítást az alperes 2016. november 28-án közölte a felperessel, aki a két érintett telep vonatkozásában a kazaltérkép, valamint a kazalkönyv beszerzését tartotta szükségesnek a feladat elvégzéséhez, amelyek beszerzésére kísérletet tett, illetve közölte **B.T.I.** számadó gulyással, hogy egyéb feladatai miatt a leltározást a héten nem tudják elvégezni. A felperes által vezetett bizottság a kazaltérképet és a kazalkönyvet a kecskési telep tekintetében 2016. december 5-én megkapta, a darassai telep vonatkozásában ilyen nem került a felpereshez, ennek ellenére az általa vezetett bizottság a takarmányleltározással kapcsolatos feladatát 2016. december 6-án elvégezte.
- [5] Az alperes részt vett a „L. é. k. a H.” elnevezésű projektben, melynek alapvető célja volt a hortobágyi elmocsarasodott, elnadasodott területeket állatok természetvédelmi legeltetésével újra nyílt vizűvé tenni. A pályázati cél hatékony megvalósítása érdekében az alperes ügyvezetője, a felperes ügyintézője mellett, 2016. május 10-én kérelmezte a H. N. P. Igazgatóságától, mint vagyonkezelőtől, hogy a pályázat keretében az alperes által korábban vásárolt 200 bivaly a K.K. tó medrében történő legeltetését elősegítendő a H. érintett helyrajzi számú területeit villanypásztorral vehessék körbe.
- [6] A H. N. P. Igazgatósága a kérelemnek helyt adva összesen 171,9594 ha kiterjedésű területen hozzájárult a villanypásztor

létesítéséhez, egyéb feltételek mellett azzal, hogy kizárólag az engedélyhez mellékelte térképen piros színnel jelölt nyomvonalon telepíthető a villanypásztor, a hozzájárulás pedig legkésőbb 2016. november 30-ig érvényes.

- [7] A felperes terepbejárást követően egyszemélyi döntéssel kijelölte azt az engedély által lehetővé tett nyomvonalat, amelyen a villanypásztor telepítése megtörtént.
- [8] A felperes a villanypásztor elhelyezésére vonatkozó külön munkáltatói utasítást nem kapott, a kijelölt terület szakmai (vagy más) szempontú felülbírálatát az alperes 2016 decemberéig nem végezte el.
- [9] Az állatállományt 2016. szeptember elején terelték be a területre anélkül, hogy a gulya feletti rendelkezési jogot a felperesre ruházták volna. A perrel érintett állatállomány mindvégig a kecskési telep vezetője, **B.T.I.** számadó gulyás felügyelete alá tartozott.
- [10] A felperes, kiegészítve a számadó gulyást, **M.O.** 2016. október végéig az állatok itatását elvégezte, majd a területen lévő szivattyút 2016. november 14-én egy kollégájával leszerelte.
- [11] A felperes 2016. október végén, november elején tapasztalta, hogy a kijelölt területet az állatállomány lelegette, ezért indokolt az állatok téli szálláshelyére, a kecskési telepre a végleges visszaterelés.
- [12] A perbeli területről 2016. október 28-án a bivalyokat a kecskési telepre terelték be a borjak leválasztása miatt, majd **B.T.I.** és két másik számadó gulyás a tehenek megfelelő egészségi állapotára, valamint a terület szerintük kielégítő állapotára tekintettel úgy döntöttek, hogy a borjak nélküli állományt visszaterelik.
- [13] 2016. november közepéig a felperes és **T.J.** jelezték Sz. I. A., hogy megítélésük szerint az állatok téli szálláshelyére való visszaterelése indokolt, ezt meghaladóan a felperes **B.T.I.**-nél is érdeklődött a behajtás időpontja iránt.
- [14] **F.F.L.** gulyás 2016. november 26-án végezte el a perrel érintett területről az állatok téli szálláshelyre terelését, akik ekkor már legyengült állapotban voltak, illetve 23 elhullott.
- [15] A 2016. december 12-ei állatorvosi vélemény szerint az állatok elhullását víz és takarmány elégtelen fogyasztása miatt bekövetkezett kóros lesoványodás okozta.
- [16] Az alperes 2016. december 14-én kelt intézkedésével a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdésének a) és b) pontjára hivatkozással a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette.
- [17] Az azonnali hatályú felmondás indokolása szerint a 2016. december 2-án kelt belső ellenőrzési jelentés alapján értesült a munkáltatói jogkör gyakorlója arról, hogy a felperes által vezetett 2. számú leltározási bizottság a kecskési és darassai telephelyek tekintetében a leltározást határidőben nem végezte el, illetve

engedélyt sem kért arra, hogy azt később tegye meg. A felperes ezzel súlyosan megszegte a leltározási utasításban rögzítetteket, ezért a felperes megbízhatóságába vetett alperesi bizalom is súlyosan megingott.

- [18] Az azonnali hatályú felmondás indokolása hivatkozik arra is, hogy az elhullással érintett állatok tekintetében a felperes súlyos gondatlansággal megszegte a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét, amikor 2016. október 3-át követően az állatok itatását nem végezte el, a 2016. november 14-én leszerelt szivattyú helyett a bivalyok itatásáról sem gépi, sem emberi forrás igénybevételeivel nem gondoskodott. Emellett a felperes a vagyonkezelői engedélyben szereplő 171,9594 ha kiterjedésű terület helyett, 102,73 ha területet kerített körbe villanypáasztorral, amely az engedélyezetténél kisebb volt, a területen a gyep aránya 61,26 ha helyett 18,33 ha volt. A felperes az engedélytől, illetve a munkáltató utasításától eltérően súlyos gondatlansággal, nagyfokú hanyagsággal az érintett bivalyállomány számára az előírtnál jóval kisebb területet biztosított, amely közvetlen okát képezte a lesoványodásnak és a tömeges pusztulásnak. A felperes a bivalyitatus fennálló nehézségeiről, munkaköri feladatai elvégzésének bármilyen okból való akadályoztatásáról vezetőit nem értesítette annak érdekében, hogy az állatok pusztulása elkerülhető legyen. Ezzel a magatartásával megszegte az Mt. 52. § (1) bekezdés c) és d) pontjában írt kötelezettségét.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [19] A felperes utóbb fenntartott keresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenessége jogkövetkezményeként 2016. december 15. és 2018. január 8. közötti időszakra elmaradt jövedelem címén 3.647.428 forint kártérítés és kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni.
- [20] Előadta, hogy a kazalkönyv és a kazaltérkép nélkül a leltározási feladat nem volt elvégezhető, a korábbi adatok ismeretének hiányában az előző leltárral való összevetés nem lehetséges. Utalt arra, hogy egyéb, a munkaköréből adódó feladatait is el kellett látnia ebben az időszakban.
- [21] Azt adta elő a villanypáasztorral és a bivalyállománnyal kapcsolatos feladatokkal összefüggésben, hogy tájékoztatta K. P., Sz. I.A. és K. J. arról, hogy az engedélyben írt területnél az általa tervezett valóban kisebb, ugyanakkor a villanypáasztort az engedélynek megfelelő nyomvonalon építik ki. A területbejárásón a jelenlévők ezt jóváhagyták, ezzel összefüggésben a vagyonkezelőnek sem voltak kifogásai.
- [22] Véleménye szerint a területkijelölés a 2016 szeptemberében késedelmesen történt beteretelésére figyelemmel szakmailag indokolt volt. Az a tény, hogy 2016. október 3-tól a menetleveleken nem tüntette fel az állatok itatásának tényét, nem jelenti azt, hogy ne

tett volna eleget ezen feladatának október végéig. Elismerte, hogy 2016. november 14-én leszerelte a szivattyút, azonban a természetes források továbbra is az állatok rendelkezésére álltak, ahogy korábban is.

- [23] Hivatkozott arra, hogy a területtel kapcsolatos aggályait 2016. október végén **T.J.**sal együtt Sz.I.A. jelezte, ennél többet nem tudott tenni, mivel az állatállomány tekintetében nem rendelkezett döntési jogkörrel. Sérelmezte, hogy 2016. november 28-án szóbeli figyelmeztetést kapott az állatállomány elhullása miatt, erre tekintettel az azonnali hatályú felmondás erre alapított indoka jogellenes.
- [24] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Előadta, hogy a leltározás elvégzéséhez semmilyen dokumentációra nem volt szükség, mivel a felperes feladata az volt, hogy a meglévő takarmány mennyiségét felmérje és azt rögzítse, amelyhez sem kazalkönyv, sem kazaltérkép nem volt szükséges. Arra hivatkozott, hogy a felperes 2016. október 3-tól nem tett eleget az itatási kötelezettségének, az engedélytől és a munkáltatói utasítástól eltérően szakmailag indokolatlanul jelölt ki olyan kis területet, amely végső soron a nagyszámú állatelhullást eredményezte.
- [25] Véleménye szerint 2016. szeptember 1-jétől a villanypásztorral körülhatárolt területre beteretl állatállománnyal kapcsolatos minden felelősség a felperest terhelte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [26] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.212/2017/20. számú ítéletével a 2016. december 14. napján kelt alperesi azonnali hatályú felmondás jogellenességre figyelemmel kötelezte az alperest 3.647.428 forint kártérítés és járulékai, 231.612 forint perköltség felperesnek történő megfizetésére, továbbá kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 218.800 forint eljárási illetéket.
- [27] Az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott az Mt. 52. § (1) bekezdés c) és d) pontjaira, az Mt. 78. § (1) bekezdésére és az Mt. 64. § (2) bekezdésében foglaltakra.
- [28] A munkáltatói döntésben az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára utalást tartalmilag vizsgálva bírálta el, és megállapította, hogy a felperesnek a munkaviszonyával összefüggésben megvalósított kötelezettségszegő magatartása képezte az azonnali hatályú felmondás indokát.
- [29] Az elsőfokú bíróság szerint a leltározási kötelezettség teljesítéséhez a Szabályzatra tekintettel szükségtelen volt a kazalkönyv és a kazaltérkép beszerzése, mivel a felperesnek nyilvántartástól függetlenül kellett leltároznia. Ezzel kapcsolatban a felperes „halasztást nem tűrő” munkaköri feladatokra 2016. december 2-át megelőzően a felettesnél nem hivatkozott, a leltározást a 2016. december 1-jei határidőhöz képest csak 2016. december 6-án végezte el, ezen kötelezettségszegés azonban az

elsőfokú bíróság megítélése szerint nyilvánvalóan nem volt olyan mértékű, amely önmagában az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel jogszerűen megalapozta volna az azonnali hatályú felmondást.

- [30] Az elsőfokú bíróság az azonnali hatályú felmondás másik okával összefüggésben úgy foglalt állást, hogy 2016. október 28-án történt „gyors fejmosás” nem minősíthető szóbeli figyelmeztetésnek, mivel a munkáltató a helyzettel összefüggő teljes körű tudomásszerzése 2016. december 12-én történhetett meg a legkorábban.
- [31] A villanypásztorral körbekerített területtel kapcsolatban az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes ügyvezetője írta alá az erre vonatkozó kérelmet, az engedély címzettje is ő volt, ebből kifolyólag annak tartalmát ismernie kellett, tudta azt, hogy az engedélyhez csatolt térképen a felperes által utóbb körbekerített kisebb terület is piros színnel volt jelölve.
- [32] Mindebből azt a következtetést vont le az elsőfokú bíróság, hogy valószínűleg az azonnali hatályú felmondás azon indoka, miszerint a felperes a vagyonkezelői jog gyakorlójának engedélyétől és a munkáltatói utasításban foglaltaktól eltérően jelölte volna ki a perbeli területet. A perben igazolt, hogy a felperes egyszemélyi döntéssel jelölte ki a területet, azonban ezt a döntést 2016. december 14-éig az alperes részéről senki sem bírálta felül.
- [33] A 240 fős gulya tekintetében az alperes konkrét munkáltatói utasítást, előírást nem igazolt, ennek hiányában nem tudta azt bizonyítani, hogy a felperesnek milyen tartalmú, jellegű felelőssége állt fenn az állatállománnyal összefüggésben. Azt maga az alperes sem állította, hogy a felperesnek az állatok terelésével összefüggésben bármilyen feladata lett volna.
- [34] A bizonyítási eljárás adataiból az elsőfokú bíróság megítélése szerint az következik, hogy tekintettel arra, hogy 2016. november 4-én jó volt a perbeli állatállomány egészségi állapota, így a felperes terhére rótt itatás 2016. október 3-tól történt elmaradása vagy valószínűleg állítás, vagy az semmilyen hátrányt nem okozott az állatoknál.
- [35] Hangsúlyozta, hogy a 2016. október végi, november eleji visszaterelés nem a felperes döntése volt, ahogy az sem, hogy a borjak leválasztását követően az állatokat újból beterelték. Ekkor a felperes már észlelte a terület elhasználtságát, melyet a feletteseknek jelzett **T.J.**-sal együtt. Ennek ellenére mind a gulyások fölött irányítást gyakorló Sz. I. A., mind **B.T.I.** arról tájékoztatták **T.J.**-t és a felperest, hogy a bivalyállományt a téli szálláshelyre addig nem terelik vissza, amíg a teljes alperesi állatállomány tekintetében a leválasztás nem történik meg.
- [36] Erre figyelemmel azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az azonnali hatályú felmondás második indoka sem valós, ezért annak jogellenességét megállapította a jogkövetkezmények alkalmazása mellett.
- [37] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság

2.Mf.20.238/2018/6. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet azzal hagyta helyben, hogy az elmaradt jövedelem címén járó kártérítési összeget 3.780.000 forintra felemelte, mellőzte az alperes eljárási illeték fizetésre kötelezését, kötelezte az alperest, hogy fizesse meg a felperes eljárási költségét.

- [38] A törvényszék ítélete indokolása értelmében az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után a per eldöntése szempontjából releváns tényállást a keresetlevél benyújtásának időpontjára tekintettel alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdése alapján okszerűen mérlegelte, és abból helytálló következtetést vont le. Álláspontjával a másodfokú bíróság egyetértett.
- [39] A másodfokú ítélet indokolása szerint az elsőfokú eljárásban nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely a tárgyalás megismétlését, új határozat hozatalát indokolná. Az elsőfokú bíróság megfelelően tájékoztatta a feleket a bizonyítási kötelezettségekről, e körben hangsúlyozta, hogy az alperest terhelte a bizonyítás az azonnali hatályú felmondás indokolásával összefüggésében [Mt. 64. § (2) bekezdés].
- [40] Kiemelte, hogy a felperest ezzel összefüggésben az ellenbizonyítás lehetősége illette meg, azonban a bíróságot olyan kötelezettség nem terhelte, miszerint erről külön tájékoztatnia kellett volna a felperest, mivel az ellenbizonyítás lehetőség, nem kötelezettség. Utalt arra, hogy a tárgyalás berekesztése előtt további bizonyítási indítványa az alperesnek és a felperesnek sem volt.
- [41] A törvényszék álláspontja szerint a leltározási utasítás 3. pontja a leltározás tényleges időpontját 2016. november 30. és 2016. december 30. közötti időszakban jelölte meg, azonban ezen belül az alperesnek lehetősége volt meghatározni, hogy az egyes készletek vonatkozásában a leltár felvételére mikor kerüljön sor. A felperes alappal nem hivatkozhatott a Szabályzat ismeretének hiányára, mivel az az alperesnél rendelkezésre állt, amennyiben azt a felperes nem ismerte, úgy kötelessége lett volna megismerni az Mt. 6. § (1) bekezdésére és 52. § (1) bekezdés c) pontjára tekintettel.
- [42] A leltározási utasítás 1. melléklete II. pontjára tekintettel a másodfokú bíróság is azt állapította meg, hogy a felperes által vezetett leltárbizottság számára előírt feladat végrehajtásához a kazalkönyv és a kazaltérkép nem volt szükséges, tekintettel arra, hogy a munkáltató a leltározás során kizárólag nyilvántartási, összeszámolási kötelezettséget írt elő, összehasonlítást nem.
- [43] A leltár késedelmes teljesítésével összefüggésben a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy 2016. december 6-án az adatokat leadták, arra az alperes nem hivatkozott, hogy a késés bármilyen jogsérelmet okozott volna. A törvényszék megítélése szerint is a felperes néhány napos késedelme nem olyan mérvű szándékos vagy súlyos kötelezettségszegés, amely megalapozta volna az azonnali hatályú felmondást.
- [44] Az azonnali hatályú felmondás másik indokával összefüggésben a törvényszék kiemelte, hogy a szakmai kontrollt a cégvezetők

gyakoroltak a projekt, illetve az állatállomány felett. A perbeli terület villanypásztorral való körbekerítésére a kérelmet a felperes ügyintézője mellett az alperes ügyvezetője írta alá, ezért az alperes alappal nem hivatkozhatott arra, hogy a terület bekerítése, az állatok elhelyezése a felperes egyszemélyi döntése volt.

- [45] A villanypásztor telepítése előtt a terület bejárása megtörtént, azon a felperesen kívül Sz. I. A., K. P. és K. J. is részt vettek. A felperes ezt követően az engedélyben foglalt alternatív megoldásnak megfelelően kijelölte a nyomvonalat, az alperes által hivatkozott szakmai kontroll keretében a felperes eljárását az alperes nem kifogásolta. A peradatokból a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy 2016. november 4-én 3 számadó gulyás döntött arról, hogy november közepéig vagy amíg az idő engedi, menjenek vissza az állatok a perrel érintett területre, hiszen ezt a legelő „még engedte”.
- [46] A másodfokú bíróság megítélése szerint az állatokért nem kizárólag a felperes tartozott felelősséggel, ezért az alperes nem hivatkozhat arra, hogy a kijelölt területet, annak állapotát, a bivalyok állapotát nem ismerte, hiszen ez a saját ellenőrzési kötelezettségének elmulasztását jelenti. E körben az elsőfokú bírósággal egyezően megállapította, hogy nem bizonyította, hogy felperesre átruházták a gulyáért a felelősséget.
- [47] A másodfokú bíróság szerint az a körülmény, hogy a területre való kimenetelt a menetlevélen nem tüntette fel, nem jelenti az itatási kötelezettség elmulasztását, így az alperes ezen felmondási indok tekintetében sem bizonyította a felperes szándékos, vagy súlyos gondatlan kötelezettségszegését, ezért az azonnali hatályú felmondás jogellenes.
- [48] A törvényszék a felperes csatlakozó fellebbezésében foglaltakra tekintettel kiemelte, hogy a vezetői rosszgallás kifejezése a tények ismeretében tényleges szóbeli figyelmeztetésnek nem tekinthető, ezért az alperes az eljárás során a felperes esetleges kötelezettségszegését nem értékelte kétszeresen.
- [49] Az alperesnek a fellebbezési eljárásban 2.Mf.20.238/2018/5. szám alatt csatolt beadványában foglaltakra tekintettel azt állapította meg, hogy az alperesnek tudomása volt arról, hogy a H. N. Park Igazgatóságánál intézte a vonatkozó engedélyt, ezért már az elsőfokú eljárásban csatolnia kellett volna az ezzel összefüggésben keletkezett valamennyi iratot. Az alperes indokolatlanul késedelmeskedett az okiratok csatolásával, ezért az alperesnek a Pp. 235. § (1) bekezdés alapján a fellebbezési eljárásban az okiratok csatolására törvényes lehetősége már nem volt. Ezzel összefüggésben megjegyezte a törvényszék, hogy az előkészítő iratban csatolt e-mail a per eldöntése szempontjából döntő jelentősége nincs.
- [50] A törvényszék hivatkozott arra, hogy a felperes a Pp. 247. § (1) bekezdése és a 146. § (5) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú eljárásban a keresetét felemlélhette, ezért az Mt. 82. § (2)

bekezdésére is figyelemmel az elmaradt jövedelem címén járó kártérítés összegét 3.780.000 forintban határozta meg.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [51] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatállyal történő „megváltoztatását” kérte, akként, hogy a Kúria a kereseti kérelmet utasítsa el. Másodlagosan kérte a Debreceni Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezni és az ügyben eljáró bíróságokat új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezni. Előadta, hogy a bíróságok által megállapított, a felperesnek a leltározással kapcsolatos mulasztása olyan mértékű kötelezettségszegés amely önmagában megalapozza az azonnali hatályú felmondást.
- [52] A bivaly elhullással kapcsolatos ítéleti megállapításokkal kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy az eljáró bíróságok a felvett bizonyítás adataiból téves következtetéseket vontak le, és megalapozatlan döntést hoztak. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság az alperes szerint helytállóan állapította meg, hogy a területkijelöléssel kapcsolatos döntést a felperes saját maga hozta meg. Utalt arra, hogy valamennyi perbeli nyilatkozatban következetesen vitatta azt az állítást, miszerint a H. N. P. Igazgatósága által kiadott engedély több terület kijelölésére vonatkozó alternatívát is tartalmazott volna. Véleménye szerint mivel a felperes állította, hogy a terület kijelölésére vonatkozó engedély kisebb terület tekintetében alternatívát is tartalmazott, így ennek az alátámasztására vonatkozó bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte. Az azonnali hatályú felmondás indokolása az engedélytől való eltérésre hivatkozott, abban semmilyen utalás nem volt az eltérés lehetőségére, ezt csak a felperes állította.
- [53] Az alperes szerint a bizonyítási eljárásban egyértelműen megállapíthatóvá vált, hogy a bivalygulya villanypásztorral való bekerítése kizárólag a felperes ötlete volt, erre a felperes kért engedélyt a Nemzeti Park Igazgatóságtól. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a felperes saját maga hozta meg a döntést a kisebb terület kijelölésével kapcsolatban, ezért az a megállapítás, mely szerint az alperes képviselőjének erről tudnia kellett volna, ellentmondásos.
- [54] Álláspontja szerint a törvényszék ítéletének indokolása (5. oldal 8. bekezdés) ellentétes a lefolytatott bizonyítás eredményével és az elsőfokú bíróság ítéleti megállapításaival. Utalt arra, hogy a felperes által hozott döntéseket az alperes részéről nem volt indokolt felülbírálni, hiszen a villanypásztorra kiadott engedély a kérelemmel egyező ingatlanokat és területnagyságot jelölt meg, az pedig a felperes döntése volt, hogy saját hatáskörben az előírt területet csökkentette.
- [55] Az alperes arra hivatkozott, hogy a szakmai vezetése a másodfokú eljárásban 2018. április 18-án csatolt e-mailről és mellékleteiről korábban nem szerzett tudomást. A levélben a felperes

villanypásztor engedélyezése kapcsán előterjesztett és az alperes ügyvezetője által ismert írásbeli kérelmet követően tájékoztatta a H. N. P. Igazgatóságának illetékes munkatársát, hogy milyen nyomvonalat rajzolt ki a villanypásztor kihelyezésével összefüggésben. Megítélése szerint az emailból megállapítható, hogy a felperesnek az írásbeli engedélyben rögzített területtől eltérő kisebb terület bekerítésére vonatkozó szándéka már 2016. májusában fennállt.

- [56] Utalt arra, hogy a Pp. 235. § (1) bekezdésére tekintettel csatolta az e-mailt új bizonyítékként, ezzel összefüggésben bizonyítási indítványt terjesztett elő, azonban a másodfokú bíróság ítéletében nem adta indokát a bizonyítási indítványa elutasításának. A törvényszék megállapításával ellentétben nem késlekedett a bizonyíték csatolásával, a 2016. május 19-én a H. N. P. Igazgatóságának megküldött e-mailt véletlenül találta meg a life@hortobagy.eu postafiókban. A felperes feletteseit megkerülve nyújtott be módosítási kérelmet egy alternatív terület kijelölésére utaló térképmásolattal, ezt igazolja az is, hogy a H. N. P. Igazgatósága az alperes által benyújtott kérelemmel egyezően határozta meg a legelőterületet, azonban az ahhoz csatolt térkép már a felperes által munkáltatói jóváhagyás nélkül az utóbb e-mailben megküldött térkép volt. A módosítás kezdeményezésre a felperesnek nem volt joga.
- [57] Akként foglalt állást, hogy a perrel érintett legelő nagyságának kijelölése kiemelt jelentőségű az ügyben, hiszen az állatorvosi vélemény alapján a táplálék- és vízhiányra volt visszavezethető a kóros lesoványodás. Összességében arra hivatkozott, hogy a törvényszék előtti eljárásban csatolt e-mailnek és az ezzel összefüggésben előterjesztett bizonyítási indítványnak kiemelt jelentősége lett volna a felperes szándékos magatartásának igazolására.
- [58] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartása mellett az alperest perköltség megfizetésére kérte kötelezni.
- [59] Előadta, hogy a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a Pp. 272. § (2) bekezdésében foglalt követelményeknek, az nem tartalmazza a megsértett jogszabályhely megjelölését és a sérelem körülírását sem. Ezzel összefüggésben indítványozta, hogy azt a Kúria hivatalból utasítsa el.
- [60] Másodlagosan hivatkozott arra, hogy a felülvizsgálati kérelem mindösszesen a Pp. 235. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozott, utalt az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény rendelkezésére. Előadta, hogy az alperesnek kötelessége lett volna már a munkáltatói intézkedés meghozatala előtt, de a perben mindenképpen, minden olyan bizonyíték felkutatása és bíróság elé tárása, amellyel bizonyítási kötelezettségét teljesíti.
- [61] A másodfokú bíróság ítélete szerint az alperes tudott arról, hogy a H. N. P. Igazgatóságánál intézte az engedélyt, ezért még az elsőfokú eljárásban be kellett volna csatolnia az eljárásban

keletkezett valamennyi iratot. Véleménye szerint a törvényszék az alperes bizonyítási indítványát jogszerűen tagadta meg, életszerűtlennek tartva azt, hogy a 2017 januárja óta folyamatban lévő perben korábban nem ellenőrizte valamennyi e-mail fiókját, ezért a bizonyíték beszerzésének korábban sem volt akadálya.

- [62] A felperes szerint a másodfokú eljárásban csatolt e-mail nem alkalmas az alperes által hivatkozottak bizonyítására, és sem az ügyvezető, sem a nemzeti park munkatársának meghallgatásától az ügy érdemét befolyásolható információ nem lett volna „nyerhető”.
- [63] Az alperes érvelésével ellentétben nem a felperesnek kell bizonyítani az alternatív nyomvonal létét, hanem az alperesnek az azonnali hatályú felmondás indokainak jogszerűségét. A felperes véleménye szerint a felülvizsgálati érvelés ellentmondó, egyrészt azt állítja, hogy a felperes senkivel sem konzultálva jelölte ki a területet, másrészt pedig azt, hogy az ügyvezető szándéktól eltérően a felperes módosította a kérelmet, egyébként meg arra hivatkozik, hogy az engedély nem tartalmaz alternatív nyomvonalat.
- [64] Életszerűtlen az alperes előadása, miszerint a felperes asszisztensi munkakörben lényegében egymaga döntött a villanypásztor alkalmazásáról, az engedély megkéréséről, módosításáról, a körbekerítésről, a terület nagyságáról, az ahhoz beszerzendő anyagok mennyiségéről, és a felperes maga szervezte volna meg a körbekerítést, majd hónapokon keresztül ennek megfelelően került volna sor a gulya tartására. Az alperes szervezeti hierarchiájából adódóan a felperes nem önállóan hozta a döntéseket, a döntési jogkör az ellenőrzési jogkörrel is rendelkező benyújtó 1, valamint az alperes ügyvezetőjét illette meg.
- [65] Véleménye szerint a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a leltározással kapcsolatos azonnali hatályú felmondási indok nem tekinthető olyan súlyos kötelezettségszegésnek, amely jogszerű indokául szolgálhatna a felmentésnek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [66] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [67] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett – hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [68] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a

határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel. Nem tekinthető a Kúria által hozandó határozat tartalmára vonatkozó kérelemnek ha az a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére és a „jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalára” irányul, feltéve, hogy a kérelemből a tartalma szerinti elbírálás elve [Pp. 3. § (2) bekezdés] alapján sem állapítható meg, hogy a fél a jogerős határozat helyett milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3-6. pont].

- [69] A Kúria következetes gyakorlata szerint ha a fél a perbeli nyilatkozatában foglaltakat ismétli meg, akkor a felülvizsgálati kérelem lényegében alkalmatlan a Kúria előtti eljárásra, hiszen az értelemszerűen nem tartalmazhatja a Kúriai felülvizsgálat tárgyát, azaz az arra vonatkozó érvelést, hogy a jogerős bírósági döntés miért jogszabálysértő (BH2015.241.).
- [70] Ha a felülvizsgálatot kérelmező a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését a tényállás okszerűtlen megállapítása miatt kéri, nem elégséges általánosságban erre utalni, konkrétan meg kell jelölni, hogy bíróság milyen bizonyítékokból vont le okszerűtlen következtetést, illetőleg milyen bizonyítási hiányosságok miatt nem tekinthető az ítélet megalapozottnak (BH1999.390.).
- [71] Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és tartalma szerint az ellenkérelmének megfelelő döntés meghozatalára irányult. Az alperes azonban törvényi kötelezettsége ellenére [Pp. 272. § (2) bekezdés] konkrét jogszabálysértést a megsértett jogszabályhely megjelölésével nem adott elő, sem anyagi, sem eljárásjogi jogszabálysértésre nem hivatkozott [Pp. 206. § (1) bekezdés, Pp. 221. § (1) bekezdés, Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja], ezért a Kúria az e körben tett előadásait nem vizsgálhatta.
- [72] A felülvizsgálati kérelem mindössze a Pp. 235. § (1) bekezdésére utalt, amellyel összefüggésben az alperes azt sérelmezte, hogy az általa a másodfokú eljárásban csatolt bizonyítékot a törvényszék jogszabálysértően nem vette figyelembe, a bizonyítási indítványa mellőzésének indokát az ítélet indokolásában nem adta. Ezzel kapcsolatban - tekintettel arra, hogy az alperes a Pp. 221. § (1) bekezdését, mint megsértett jogszabályhelyet itt sem jelölte meg - a Kúria kizárólag azt vizsgálta, hogy a másodfokú bíróság

megsértette-e a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakat.

- [73] A Kúria következetes gyakorlata szerint a másodfokon előterjesztett bizonyítékok vizsgálatára kivételesen akkor kerülhet sor, ha az arra hivatkozó fél igazolja, hogy azok az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutottak tudomására (Mfv.I.10.661/2015/8., Mfv.I.10.286/2013/8., Mfv.I.10.277/2013/4. sorszámú ítéletek).
- [74] A törvényszék ítéletében jogszerű indokát adta az új bizonyíték és ezzel összefüggésben a bizonyítási indítvány mellőzésének. Helytállónan értékelte, hogy a perben az alperest terhelte a munkáltatói intézkedés indokaival összefüggésben a bizonyítási kötelezettség. A H. N. P. Igazgatósághoz intézett engedéllyel összefüggésében az alperes az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig csatolhatta volna valamennyi okiratot, ezért nem álltak fenn a jogszabályi feltételei annak, hogy az alperes a másodfokú eljárásban új bizonyítékot adjon elő, figyelemmel arra, hogy a Pp. 235. § (1) bekezdés alkalmazás során is irányadó a Pp. 141. § (6) bekezdésben foglalt előírás, melyre vonatkozóan az elsőfokú bíróság a 2.M.212/2017/5. sorszám alatti jegyzőkönyvben foglaltak szerint megfelelően figyelmeztette a feleket.
- [75] Az alperes felülvizsgálati kérelme az előzőek alapján döntően nem felelt meg a felülvizsgálati kérelemre vonatkozó törvényi előírásoknak, a Pp. 235. § (1) bekezdésére történt hivatkozása pedig jogszabálysértés megállapítására nem adott módot.
- [76] Minderre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [77] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperes köteles megfizetni a felperes felmerült költségét a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján.
- [78] A Kúria a pertárgy értékét a Pp. 24. § (1) bekezdése alapján határozta meg, figyelemmel a 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 10. pontjában foglaltakra is, az illeték mértékét az Itv. 50. § (1) bekezdése értelmében állapította meg.
- [79] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest az Itv. 5. § (1) bekezdés m) pontja és (2) bekezdése értelmében teljes személyes illetékmentesség illeti meg, ezért a feleket megillető tárgyi költségfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban elnevezésű 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében.
- [80] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [81] Ez ellen az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2019. április 17.

Dr. Hajdu Edit s. k. a tanács elnöke, Dr. Rózsavölgyi Bálint s. k.
előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s. k. bíró